

яке буде виміряне тепломіром. Отже, споживач може зменшувати споживання тепла для зниження розміру оплати.

Отже, новий тариф повинен враховувати варіації проданого тепла внаслідок погодних умов, мінімізувати ризик варіації у фіксованих витратах, автоматично компенсувати зміни у головних витратах за межами контролю підприємства, подібних до палива та валютного курсу. Крім того, необхідно визначити таку можливу структуру тарифу, яка б уникала внутрішніх перехресних дотацій між різними типами споживача, розглядати вибір між тарифами, що орієнтовані на виробництво та на ринок, розробити та впровадити практичні та ефективні перехідні схеми для охоплення періоду переходу від старої системи нарахувань та тарифів до нової, створити необхідну правову базу для даних змін. Для нової ситуації з встановленими тепломірами структура тарифу ставатиме частиною ринково-орієнтованої системи нарахувань для проданої та доставленої енергії.

УДК 658.152

Князь С.В.

ДУ “Львівська політехніка”, кафедра менеджменту і міжнародного підприємництва

СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ ІНВЕСТУВАННЯ ЯК ОБ’ЄКТА ТА ІНСТРУМЕНТУ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

© Князь С.В., 2000

У статті наводяться аргументи на користь того, що інвестиційна діяльність є об’єктом та інструментом у процесі регулювання економіки. Органи і методи управління інвестиційною діяльністю, інвестиційні інфраструктура, інвестиційне законодавство є такими аргументами.

In article direct arguments on favour affirm, that investments activities is object and means regulate economic. Organs and methods management investments activities; investments legislative concern to argument.

Інвестиційна діяльність є об’єктом і одночасно інструментом регулювання економіки. Розвиненість інвестиційного законодавства та інфраструктури органів управління інвестиційної діяльності характеризує інвестування як об’єкт регулювання. Органи управління інвестиційної діяльності є однією із складових інвестиційної інфраструктури.

Суб’єктами державного управління інвестиційної діяльності є органи виконавчої влади, які поділяють на органи загальної, функціональної (міжгалузевої) та галузевої компетенції. Президент України, Кабінет Міністрів України, місцеві державні адміністрації здійснюють керівництво органами функціональної та галузевої компетенції.

Специфікою державного управління інвестиційної діяльності є те, що функції з його здійснення розподілені між декількома центральними органами. Це зумовлено міжгалузевим характером даного об’єкта державного управління [1].

Органи функціональної компетенції мають повноваження надвідомчого характеру. До них належить Міністерство зовнішньоекономічних зв’язків і торгівлі України, Міністерство економіки України, Міністерство фінансів України, Міністерство закордонних справ України, Національне агентство України з питань розвитку та європейської інтеграції,

Фонд державного майна України, Державна митна служба України, Державна податкова адміністрація України.

Центральним органом, який забезпечує розроблення та реалізацію державної політики щодо залучення та ефективного використання іноземних інвестицій в економіці, а також діє в напрямку інтеграції у світові економічні процеси і визначає основні засади політики, є Консультаційна рада з питань іноземних інвестицій в Україні, створена за Указом Президента України від 11.04.97 р.

Радою створене Національне агентство міжнародного співробітництва та інвестицій (НАМСІ). Його завданнями є формування ефективної системи співробітництва з міжнародними організаціями, урядовими та неурядовими організаціями іноземних держав; сприяння акумуляції ресурсів на здійснення економічних реформ. Згідно з розпорядженням Президента від 7.02.95 року НАМСІ було ліквідованим. Замість НАМСІ, відповідно до Указу Президента України від 8 серпня 1995 року, було створено Українську державну кредитну інвестиційну компанію, на яку разом з Агентством координації міжнародної технічної допомоги було покладено завдання – залучати внутрішні й зовнішні кредитні ресурси та інвестиції у пріоритетні галузі економіки України та забезпечувати реалізацію державної політики у цій сфері, сприяти врегулюванню проблеми зовнішньоекономічної заборгованості.

Сьогодні в Україні діє Робоча група з розроблення пропозицій щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні. Вона створена згідно з розпорядженням Президента України від 2.05.97.р. Крім того, діє Державна клірингова компанія, Український кредитний фонд, Координаційна рада з питань інвестиційно-клірингового співробітництва, Валютно-кредитна рада при Кабінеті Міністрів України. У центральному апараті Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку діє структурний підрозділ, що фактично є Управлінням, на яке покладено розроблення методології та стратегії розвитку фондового ринку і яке займається проблемами цілісності фондового ринку.

До інвестиційної інфраструктури належать також інвестиційні компанії, інвестиційні фонди, банки та інші учасники інвестиційного ринку. На 1.01.98 року на фондовому ринку України діяли 161 інвестиційний фонд, 153 інвестиційні компанії, 813 торговців цінними паперами, з них 21 комерційні банки [2].

Наступним чинником, який характеризує інвестиційну діяльність як об'єкт регулювання, є інвестиційне законодавство. Сьогодні в Україні діють близько 100 законодавчих та нормативних актів, які регулюють умови здійснення інвестиційної діяльності [1,2]. Серед них Закони України “Про режим іноземного інвестування”, “Про господарські товариства”, “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”, “Про цінні папери і фондову біржу”, “Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні”, “Про захист іноземних інвесторів в Україні” тощо. Загалом діяльність на ринку цінних паперів в Україні регулює понад 500 правових актів.

Законодавство України визначає інвестиції як сукупність майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької діяльності та інші види діяльності, в результаті якої утворюється прибуток або досягається соціальний ефект.

Законом України “Про режим іноземного інвестування” визначаються суб'єкти інвестиційної діяльності та їх функції.

Інвестиційна складова є безумовним, хоча і не єдиним фактором економічного зростання. Тому створення умов для покращання інвестиційного клімату не може бути самоціллю. Дані зусилля спрямовуються на те, щоб перетворити інвестування на дієвий інструмент регулювання економіки.

В Україні використовується державне управління інвестиційною діяльністю, його суть визначено у концепції регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки (концепція затверджена Постановою Кабінету Міністрів України № 384 від 1.26.95 року). Державне управління інвестиційною діяльністю визначено як підзаконну, юридично-владну виконавчу та розпорядчу діяльність відповідних органів виконавчої влади із здійснення покладених на них функцій управління, необхідних у процесі управління економічним розвитком країни [2].

Інвестиційне регулювання є діяльністю з упорядкування дій, які спрямовані на забезпечення економічного зростання в результаті інвестування.

Об'єктом інвестиційного регулювання є ефективність розвитку галузей, видів діяльності, підприємств. Оскільки інвестиції – це вкладення ресурсів з метою отримання прибутку, то йдеться про продуктивний розвиток підприємств, продукція яких знаходить збут.

У державне регулювання інвестиційної діяльності входить управління державними інвестиціями, а також регулювання умов інвестиційної діяльності та контроль за її здійсненням усіма інвесторами й учасниками інвестиційної діяльності. Державне регулювання інвестиційної діяльності здійснюється з метою реалізації економічної, науково-технічної та соціальної політики. Ефективність регулювання характеризують зведені та індивідуальні показники економічного і соціального розвитку країни. Результативність регулювання інвестиційної діяльності залежить від еластичності попиту і пропозиції на інвестиційному ринку. Управління інвестиційною діяльністю і в його межах регулювання здійснюється через інвестиційний механізм, який є сукупністю елементів, у процесі взаємодії яких забезпечується цілеспрямоване та ефективне інвестування.

Складовими інвестиційного механізму є органи державного управління інвестиційною діяльністю, методи державного управління інвестиційною діяльністю, інвестори, методи управління інвестиційними проектами та об'єкти управління інвестиційної діяльності. Держава в особі органів управління інвестиційною діяльністю аналізує обсяги та напрями інвестиційних потоків.

Органи управління інвестиційною діяльністю визначають пріоритети, правила, норми стосовно розвитку і функцій інвестиційної інфраструктури, джерел інвестування, напрямів використання отриманого прибутку в результаті інвестування та інше. Результати інвестиційної діяльності набирають вигляду зведених та індивідуальних соціально-економічних показників, проаналізувавши значення яких, органи управління інвестиційною діяльністю здійснюють заходи, спрямовані на оптимізацію їх майбутніх значень.

Метод державного управління інвестиційною діяльністю – це юридично виражений спосіб впливу органів управління на об'єкт управління, суспільні відносини, що виникають у процесі державного управління інвестиційною діяльністю.

В Україні використовуються адміністративні, економічні методи, методи опрацювання управлінських рішень, метод експерименту, а також методи природничо-технічного класу: математичні, кібернетичні тощо [1].

Говорячи про методи управління інвестиційною діяльністю, іноземні дослідники в окрему групу виділяють методи державного управління іноземним інвестуванням. До них належать параметричні та прямі методи управління. Параметричний метод зводиться до контролю за діяльністю іноземних інвесторів у формі промислової, комерційної, валютної, кредитної політики держави, створення інвестиційних кодексів, законів, що визначають умови діяльності іноземних інвесторів і впливу на параметри, які визначають прийняття

рішень іноземним інвестором. Прямі методи здійснюються державою централізовано та децентралізовано. В першому випадку державні органи беруть участь у процесі прийняття рішень на рівні підприємств; у другому держава передає національним державним чи приватним компаніям функції контролю над спільним підприємством чи діяльністю іноземного інвестора на підставі контрактної угоди. До даної групи методів належать також заохочувальні, обмежувальні, автоматичні та дискреційні методи. Заохочувальні та обмежувальні є набором засобів податкового, митного, валютного регулювання, за допомогою яких встановлюється той чи інший режим іноземного інвестування. Автоматичні методи передбачають заохочення чи обмеження певної господарської діяльності підприємств певної галузі відповідно до твердо встановлених загальнообов'язкових правил та дискреційних методів, що передбачають одностороннє застосування заохочувальних або обмежувальних заходів до окремих підприємств, що є важливим для створення сприятливого клімату не для конкретної галузі, а для більшості галузей національної економіки [1,3,4,5].

Налагодження ефективної дії інвестиційного механізму і забезпечення сприятливого інвестиційного клімату, зокрема, є одним з найважливіших завдань, на яких повинна зосередити увагу держава в процесі реформування національної економіки.

1. Омельченко А.В. Інвестиційне право. К., 1999. 2. Коссак В. Іноземні інвестиції в Україні (цивільно-правовий аспект). Львів., 1996. 3. Кузьмін О.Є. Стабільність очікується, прогрес під сумнівом // Діло. 1996. № 12. С.4. 4. Каганович І.З. Исследование макроэкономических отраслевых систем. Т., 1976. 5. Немец Ю., Райт Г. Державні фінанси: теорія і практика перехідного періоду в Центральній Європі. К., 1998.

УДК 658:339.138 (477)

Колос-Мазурик Л.А.

ДУ “Львівська політехніка”, кафедра економіки підприємства і менеджменту

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ КОНКУРЕНЦІЇ — ПЕРЕДУМОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

© Колос-Мазурик Л.А., 2000

У статті висвітлено проблеми взаємозв'язку конкурентоспроможності підприємства з розробленням стратегії конкуренції. Розглянуто важливість розроблення стратегії конкуренції та доведення її суті до кожного окремого працівника організації, а також чинники, що не дають змогу вітчизняним підприємствам системно підійти до вирішення проблем, що пов'язані з розробленням стратегії конкуренції та пошуком нових конкурентних переваг з метою підвищення конкурентоспроможності підприємства.

In the article problems of interconnection between enterprise's competitiveness and development of competitive strategies are described. Here importance of strategy's development and it's explanation to all employees of the company are presented. also obstacles that don't allow domestic enterprises to use system approach for some problems' that are linked with the competitive strategies development and search of new competitive advantages in order to improve its' competitiveness, solution are presented also.